

Zasady obliczania dochodu w rodzinie studenta

I. DOCHÓD

1. Ilekroć mowa o dochodzie oznacza to – po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób:
 - 1) przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, 30b, 30c, 30e i 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, 340, 368, 620, 680 i 1022 z późn. zm.), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne;
 - 2) dochód z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne;
 - 3) inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych:
 - przychody wolne od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust.1 pkt 148 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszone o składki na ubezpieczenia społeczne oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne;
 - alimenty na rzecz dzieci;
 - zaliczkę alimentacyjną określoną w przepisach o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej;
 - świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów;
 - stypendia doktoranckie przyznane na podstawie art. 209 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
 - stypendia sportowe przyznane na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie oraz inne stypendia o charakterze socjalnym przyznane uczniom lub studentom;
 - kwoty diet nieopodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych, otrzymywane przez osoby wykonujące czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych i obywatelskich;
 - należności pieniężne otrzymywane z tytułu wynajmu pokoi gościnnych w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym osobom przebywającym na wypoczynku oraz uzyskane z tytułu wyżywienia tych osób;
 - dodatki za tajne nauczanie określone w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela;
 - dochody uzyskane z działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie zezwolenia na terenie specjalnej strefy ekonomicznej określonej w przepisach o specjalnych strefach ekonomicznych;
 - ekwiwalenty pieniężne za deputaty węglowe określone w przepisach o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe";
 - ekwiwalenty z tytułu prawa do bezpłatnego węgla określone w przepisach o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003–2006;
 - świadczenia określone w przepisach o wykonywaniu mandatu posła i senatora;
 - dochody uzyskane z gospodarstwa rolnego;
 - zasiłki chorobowe określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych;
 - dochody członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, pomniejszone o składki na ubezpieczenia społeczne;
 - dochody uzyskiwane za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, pomniejszone odpowiednio o zapłacone za granicą Rzeczypospolitej Polskiej: podatek dochodowy oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne;

- renty określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- pomoc materialną o charakterze socjalnym określoną w art. 90c ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz świadczenia określone w art. 86 ust. 1 pkt 1–3 i 5 oraz art. 212 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
- kwoty otrzymane na podstawie art. 27f ust. 8–10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych;
- świadczenie pieniężne określone w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych;
- świadczenie rodzicielskie;
- zasiłek macierzyński, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- stypendia dla bezrobotnych finansowane ze środków Unii Europejskiej lub Funduszu Pracy, niezależnie od podmiotu, który je wypłaca;
- przychody wolne od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 152 lit. a, b i d, pkt 153 lit. a, b i d ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, oraz art. 21 ust. 1 pkt 154 tej ustawy w zakresie przychodów ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy, z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, pomniejszone o składki społeczne oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne;
- przychody wolne od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 152 lit. c, pkt 153 lit. c oraz pkt 154 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych z pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanych według zasad określonych w art. 27 i art. 30c tej ustawy, pomniejszone o składki na ubezpieczenia społeczne oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne;
- dochody z pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 152 lit. c, pkt 153 lit. c i pkt 154 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustalone zgodnie z art. 5 ust. 7a ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- renty określone w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin;
- renty wypłacone osobom represjonowanym i członkom ich rodzin, przyznane na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin;
- świadczenia pieniężne, dodatek kompensacyjny oraz ryczałt energetyczny określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych;
- dodatek kombatancki, ryczałt energetyczny i dodatek kompensacyjny określone w przepisach o kombatanckich oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- świadczenie pieniężne określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę Niemiecką lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich;
- ryczałt energetyczny, emerytury i renty otrzymywane przez osoby, które utraciły wzrok w wyniku działań wojennych w latach 1939–1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów i niewybuchów;
- renty inwalidzkie z tytułu inwalidztwa wojennego, kwoty zaopatrzenia otrzymywane przez ofiary wojny oraz członków ich rodzin, renty wypadkowe osób, których inwalidztwo powstało w związku z przymusowym pobytem na robotach w III Rzeszy Niemieckiej w latach 1939–1945, otrzymywane z zagranicy;
- środki bezzwrotnej pomocy zagranicznej otrzymywane od rządów państw obcych, organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych instytucji finansowych, pochodzące ze środków bezzwrotnej pomocy przyznanych na podstawie jednostronnej deklaracji lub umów zawartych z tymi państwami, organizacjami lub instytucjami przez Radę Ministrów, właściwego ministra lub agencje rządowe, w tym również w przypadkach gdy przekazanie tych środków jest dokonywane za pośrednictwem podmiotu upoważnionego do rozdzielania środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej na rzecz podmiotów, którym służyć ma ta pomoc;

- należności ze stosunku pracy lub z tytułu stypendium osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przebywających czasowo za granicą, w wysokości odpowiadającej równowartości diet z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju ustalonych dla pracowników zatrudnionych w państwowych lub samorządowych jednostkach sfery budżetowej na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy;
 - należności pieniężne wypłacone policjantom, żołnierzom, celnikom i pracownikom jednostek wojskowych i jednostek policyjnych użytych poza granicami państwa w celu udziału w konflikcie zbrojnym lub wzmocnienia sił państwa albo państw sojusznicznych, misji pokojowej, akcji zapobieżenia aktom terroryzmu lub ich skutkom, a także należności pieniężne wypłacone żołnierzom, policjantom, celnikom i pracownikom pełniącym funkcje obserwatorów w misjach pokojowych organizacji międzynarodowych i sił wielonarodowych;
 - należności pieniężne ze stosunku służbowego otrzymywane w czasie służby kandydackiej przez funkcjonariuszy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej i Biura Ochrony Rządu i Służby Więziennej obliczone za okres, w którym osoby te uzyskały dochód.
2. W przypadku gdy dochód pochodzi z pozarolniczej działalności gospodarczej, a jego wartość jest ujemna, jako dochód przyjmuje się zero złotych.
 3. W przypadku ustalania dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, na który składany jest wniosek o świadczenia, przyjmuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie, w drodze obwieszczenia, przez ministra właściwego do spraw rodziny w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie do dnia 1 sierpnia każdego roku.
 4. Jeżeli osoba prowadząca działalność opodatkowaną na zasadach określonych w przepisach o zryczałtowanym podatku dochodowym osiągała również dochody opodatkowane na zasadach ogólnych (np. z tytułu pobierania świadczeń w razie choroby i macierzyństwa), dochody te także podlegają uwzględnieniu w dochodzie rodziny.
 5. W celu obliczenia wysokości dochodu w rodzinie studenta sumuje się wszystkie dochody uzyskane przez studenta i rodzinę studenta w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym student ubiega się o przyznanie świadczeń.
 6. Do obliczenia wysokości dochodu rodziny branego pod uwagę przy przyznawaniu stypendium socjalnego sumuje się wszystkie miesięczne dochody uzyskane przez studenta i rodzinę studenta, a następnie dzieli przez liczbę członków rodziny.

II. DOCHODY POMIJANE

7. Do dochodów rodziny studenta nie są wliczane:
 - 1) dochody nieopodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych lub zryczałtowanym podatkiem dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, które nie zostały wskazane w katalogu dochodów wymienionych powyżej w pkt. 1 ppkt 3, np. świadczenia wychowawcze (Program Rodzina 500+/800+), świadczenia rodzinne (tj. zasiłek rodzinny, dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze, w tym zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne), jednorazowe świadczenie przysługujące na mocy ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, świadczenia z pomocy społecznej przysługujące na podstawie ustawy o pomocy społecznej (tj. zasiłki stałe, okresowe, celowe itd.), dopłaty bezpośrednie dla rolników w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej;
 - 2) kwoty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów, tzw. „13” emerytury, na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 stycznia 2020 r. o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów oraz tzw. „14” emerytury, na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów;
 - 3) ponadto:
 - a) świadczenia dla studentów i doktorantów, otrzymywane na podstawie przepisów ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, art. 86 ust. 1, art. 359 ust. 1 i art. 420 ust. 1, tj. stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych, zapomogi, stypendium rektora, stypendium finansowanego

przez jednostkę samorządu terytorialnego, stypendium za wyniki w nauce lub w sporcie finansowane przez osobę fizyczną lub osobę prawną niebędącą państwową ani samorządową osobą prawną, stypendium ministra za znaczące osiągnięcia naukowe lub artystyczne, lub sportowe, a także stypendium wypłacanego z funduszu własnego uczelni za wyniki w nauce dla studentów oraz stypendium naukowego dla pracowników i doktorantów;

- b) stypendia otrzymywane przez uczniów, studentów i doktorantów w ramach:
 - funduszy strukturalnych Unii Europejskiej;
 - niepodlegających zwrotowi środków pochodzących z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
 - umów międzynarodowych lub programów wykonawczych, sporządzanych do tych umów, albo międzynarodowych programów stypendialnych;
- c) świadczenia pomocy materialnej otrzymywane przez uczniów na podstawie przepisów o systemie oświaty;
- d) stypendia o charakterze socjalnym przyznawane przez podmioty, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt. 40b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, tj. stypendiów dla uczniów i studentów, których wysokość i zasady udzielania zostały określone w uchwale organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, oraz stypendia dla uczniów i studentów przyznane przez organizacje, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego, na podstawie regulaminów zatwierdzonych przez organy statutowe udostępnianych do publicznej wiadomości za pomocą Internetu, środków masowego przekazu lub wykładanych (wywieszanych) dla zainteresowanych w pomieszczeniach ogólnie dostępnych.

III. USTALANIE SKŁADU RODZINY STUDENTA

- 8. Przy ustalaniu wysokości miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie studenta, uwzględnia się dochody osiągnięte przez:
 - 1) studenta;
 - 2) małżonka studenta;
 - 3) rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych studenta;
 - 4) będące na utrzymaniu osób, o których mowa w ppkt 1 – 3, dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek.
- 9. Nie uważa się za członka rodziny studenta rodzeństwa lub dziecka studenta w wieku powyżej 26 lat, nawet jeżeli pozostaje na utrzymaniu, chyba że legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności.
- 10. W przypadku gdy członek rodziny jest umieszczony w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, ustalając dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, nie uwzględnia się osoby umieszczonej w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie.
- 11. W przypadku gdy członek rodziny studenta ubiegającego się o świadczenia zaginął, student składając wniosek o to świadczenie dołącza zaświadczenie właściwej w sprawie jednostki Policji o przyjęciu zgłoszenia o zaginięciu członka rodziny studenta, a w przypadku cudzoziemców – właściwej instytucji. Ustalając dochód rodziny, nie uwzględnia się dochodu uzyskiwanego przez zaginionego członka rodziny studenta, a ustalając dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie uwzględnia się tego członka rodziny.
- 12. Jeśli student wychowywał się w rodzinie zastępczej, to po uzyskaniu przez niego pełnoletności, za dochód do celów stypendialnych przyjmuje się tylko dochody przez niego osiągnięte, z wyjątkiem studenta który nadal pozostaje pod faktyczną opieką rodziny zastępczej.
- 13. Za opiekuna prawnego uważa się osobę, której powierzono sprawowanie opieki na zasadach określonych w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, co jest potwierdzone wyrokiem sądu rodzinnego.
- 14. Za opiekuna faktycznego dziecka uważa się osobę, której powierzono sprawowanie opieki na zasadach określonych w ustawie o świadczeniach rodzinnych tj. osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka. Za opiekuna faktycznego studenta uważa się osobę,

która sprawuje nad nim opiekę faktyczną – w rozumieniu potocznym - przejawiającą się głównie w udzielaniu mu pomocy materialnej lub życiowej, jeśli student takiej opieki wymaga.

15. Za opiekuna prawnego rodziny studenta nie uznaje się osoby, która wyrokiem sądu sprawuje tylko kuratelę nad członkiem (członkami) rodziny studenta.
16. W przypadku śmierci rodzica studenta wysokość przyznanego stypendium socjalnego może być ustalona ponownie od następnego miesiąca po złożeniu wniosku o ponowne przeliczenie dochodu wraz z odpisem skróconym aktu zgonu, na podstawie dochodów drugiego rodzica i ewentualnej renty rodzinnej (o ile taka studentowi lub rodzeństwu studenta przysługuje).
17. W przypadku gdy jedno z rodziców studenta nie pracuje i nigdy nie pracowało, i nie osiąga żadnych dochodów, stypendium socjalne może być przyznane pod warunkiem, że osoba ta przedstawiła zaświadczenie z urzędu skarbowego o braku dochodu lub niezłożeniu rozliczenia za ostatni rok podatkowy lub rozliczyła się z małżonkiem (jeśli przepisy podatkowe to umożliwiają), a także złożyła oświadczenie o pozostawaniu bez pracy i nieosiąganiu dochodów.

IV. SAMODZIELNOŚĆ FINANSOWA STUDENTA

18. Nie bierze się pod uwagę dochodów rodziców i rodzeństwa studenta przy ustalaniu jego sytuacji materialnej, a jedynie dochody własne studenta, jego małżonka i dzieci w przypadku, gdy student spełnia warunki wskazane w art. 88 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tj. nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego z żadnym z rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych i potwierdził ten fakt złożonym oświadczeniem (Załącznik nr 8 do Regulaminu przyznawania świadczeń dla studentów Politechniki Poznańskiej), a także spełnia jedną z następujących przesłanek:
 - 1) ukończył 26. rok życia;
 - 2) pozostaje w związku małżeńskim;
 - 3) ma na utrzymaniu dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek;
 - 4) osiągnął pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej;
 - 5) posiada stałe źródło dochodów i jego przeciętny miesięczny dochód w poprzednim roku podatkowym oraz w roku bieżącym w miesiącach poprzedzających miesiąc złożenia oświadczenia (Załącznik nr 8 do Regulaminu) jest wyższy lub równy 40% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego od dnia 1 stycznia roku poprzedzającego rok akademicki, na który przyznawane jest stypendium socjalne, na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.
19. W przypadku studenta spełniającego warunki wymienione w pkt. 18 za źródło stałego dochodu może być uznane wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę, a także między innymi: renta po zmarłym rodzicu, renta inwalidzka, alimenty, cyklicznie zawierane umowy zlecenia, umowy o dzieło.
20. Student, który założył swoją rodzinę i prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z którymś z rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych, może otrzymać stypendium socjalne wliczając w skład rodziny swoich rodziców, małżonka i dzieci.
21. W przypadku gdy student zawrze związek małżeński po roku kalendarzowym, z którego dokumentuje się dochody, ale przed dniem złożenia wniosku o świadczenia, w celu ustalenia prawa do stypendium socjalnego należy uwzględnić dochody małżonka za rok poprzedzający rok akademicki, w którym student ubiega się o stypendium. Fakt zawarcia małżeństwa dokumentuje się odpisem skróconym aktu małżeństwa.
22. Ciężar udowodnienia posiadania stałego źródła dochodu spoczywa na studencie. Może on udokumentować powyższe przedstawiając m. in. zaświadczenie z zakładu pracy o zatrudnieniu, umowy cywilnoprawne (zlecenia, o dzieło), decyzje właściwego organu o przyznaniu renty, wyrok sądowy zasądzający alimenty, ponadto zaświadczenia o wysokości osiągniętego dochodu (zaświadczenia z urzędu skarbowego, zaświadczenia z zakładu pracy o wysokości osiągniętego dochodu i inne).

V. ALIMENTY

23. Przy ustalaniu prawa do stypendium socjalnego, w dochodzie rodziny studenta uwzględnia się kwotę zasądzzonego świadczenia alimentacyjnego na rzecz studenta, dziecka studenta lub innego członka jego rodziny, pod warunkiem że dziecko to pobiera naukę.
24. W przypadku gdy student lub członek rodziny studenta ma ustalone prawo do alimentów, ale ich nie otrzymuje lub otrzymuje w wysokości niższej lub wyższej od ustalonej wyrokiem, ugodą sądową lub ugodą zawartą przed mediatorem, do dochodu rodziny stanowiącego podstawę ustalenia prawa do stypendium wlicza się alimenty w otrzymywanej wysokości.
25. Jeżeli kwota otrzymywanych alimentów jest niższa od kwoty podanej w wyroku lub ugodzie sądowej, lub ugodzie zawartej przed mediatorem, na potwierdzenie wysokości alimentów należy przedłożyć: przekazy lub przelewy pieniężne oraz zaświadczenie komornika o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów lub o wysokości alimentów wyegzekwowanych lub informację właściwego sądu lub właściwej instytucji o podjęciu przez osobę uprawnioną czynności związanych z wykonaniem tytułu wykonawczego za granicą albo o niepodjęciu tych czynności, w szczególności w związku z brakiem podstawy prawnej do ich podjęcia lub brakiem możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą, jeżeli dłużnik zamieszkuje za granicą.
26. Jeżeli kwota świadczonych alimentów podana w przekazach lub przelewach jest wyższa od kwoty alimentów ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej, lub ugodzie zawartej przed mediatorem jako kwotę świadczonych alimentów przyjmuje się kwotę podaną w przekazach lub przelewach.
27. W przypadku braku możliwości egzekucji alimentów student lub członek jego rodziny ma prawo zwrócić się z wnioskiem do funduszu alimentacyjnego o przyznanie i wypłatę świadczenia z funduszu. Świadczenia uzyskane z funduszu alimentacyjnego wlicza się do dochodów nieopodatkowanych.
28. W przypadku gdy członek rodziny ma zobowiązania alimentacyjne na rzecz osoby spoza rodziny studenta, od dochodu członka rodziny odejmuje się kwotę alimentów zapłaconych na rzecz tej osoby.
29. Przy ustalaniu dochodu rodziny studenta fakt świadczenia alimentów na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną studenta i wysokość kwot tych alimentów dokumentuje się odpisem podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną lub odpisem protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej, odpisem zatwierdzonej przez sąd ugody zawartej przed mediatorem lub innego tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd zobowiązujących do alimentów na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną oraz przekazami lub przelewami pieniężnymi potwierdzającymi świadczenie alimentów na rzecz osób spoza rodziny. Kwoty alimentów świadczonych na rzecz osób spoza rodziny studenta odejmuje się od dochodu rodziny studenta.
30. W przypadku gdy osobie samotnie wychowującej dziecko (studentowi lub jednemu z rodziców studenta), nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców, stypendium socjalne nie może zostać przyznane studentowi chyba że:
 - 1) drugi z rodziców nie żyje;
 - 2) ojciec dziecka jest nieznany;
 - 3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone;
 - 4) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka;
 - 5) dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach.
31. Za osobę samotnie wychowującą dziecko uznaje się pannę, kawalera, wdowę, wdowca, osobę pozostającą w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osobę rozwiedzioną, chyba że wychowuje wspólnie co najmniej jedno dziecko z jego rodzicem.
32. W przypadku rodziny niepełnej, gdy studentowi lub jednemu z rodziców studenta, nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców i jednocześnie nie zaistniała żadna z okoliczności, o których mowa w pkt. 30, do dochodu rodziny studenta wlicza się dochody uzyskiwane przez drugiego z rodziców.

33. W przypadku nieotrzymywania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do dochodu rodziny studenta wlicza się dochody uzyskiwane przez tego z rodziców studenta, który był zobowiązany wyrokiem sądu lub ugodą sądową do alimentacji.

VI. UTRATA I UZYSKANIE DOCHODU

34. W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, na którym student ubiega się o przyznanie stypendium socjalnego, lub po tym roku, ustalając dochód tego członka rodziny nie uwzględnia się dochodu utraconego.
35. Utrata dochodu następuje wyłącznie w związku z następującymi okolicznościami:
- 1) uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego;
 - 2) utratą zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych;
 - 3) utratą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej;
 - 4) utratą zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej, renty socjalnej, dodatku dopełniającego, rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1051 z późn. zm.), lub świadczenia pieniężnego przyznanego na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 lutego 2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 658, z późn. zm.);
 - 5) wykreśleniem z rejestru pozarolniczej działalności gospodarczej lub zawieszeniem jej wykonywania w rozumieniu art. 16b ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2024 r. poz. 90, z późn. zm.), tj. w związku ze sprawowaniem osobistej opieki nad dzieckiem, trwającej przez okres do 3 lat, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 5. roku życia, a w przypadku dziecka, które z powodu stanu zdrowia potwierdzonego orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wymaga osobistej opieki tej osoby, przez okres do 6 lat, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 18. roku życia lub zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej na okres do 3 lat przez osobę sprawującą osobistą opiekę nad dzieckiem, która prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą przez okres co najmniej 6 miesięcy, w celu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, nie dłużej jednak niż do zakończenia roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 6. rok życia, a w przypadku dziecka, które z powodu stanu zdrowia potwierdzonego orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wymaga osobistej opieki osoby prowadzącej działalność gospodarczą, na okres do 6 lat, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 18. roku życia lub art. 36aa ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1230, 1429, 1672 i 1941, z późn. zm.);
 - 6) utratą zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej;
 - 7) utratą zasądzonych świadczeń alimentacyjnych w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do tych świadczeń lub utratą świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do świadczeń alimentacyjnych;
 - 8) utratą świadczenia rodzicielskiego;
 - 9) utratą zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników;
 - 10) utratą stypendium doktoranckiego określonego w art. 209 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
36. Utratę dochodu przez studenta lub członka jego rodziny dokumentuje się zaświadczeniem z zakładu pracy albo innym dokumentem potwierdzającym fakt utraty dochodu (w przypadku dochodów nieopodatkowanych, ryczałtu lub karty podatkowej) zawierającym informację o kwocie utraconego dochodu. W zależności od rodzaju dochodu zaświadczenie lub oświadczenie powinno zawierać wszystkie składniki dochodu, które wykazywane są na wzorach tych dokumentów.
37. Nie stanowi utraty dochodu przebywanie na urlopie bezpłatnym.

38. Za dochód uzyskany uważa się wyłącznie dochód otrzymany w wyniku:

- 1) zakończenia urlopu wychowawczego;
- 2) uzyskania zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych;
- 3) uzyskania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej;
- 4) uzyskania zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej, renty socjalnej, dodatku dopełniającego, rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym, lub świadczenia pieniężnego przyznanego na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 lutego 2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia;
- 5) rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej lub wznowienia jej wykonywania po okresie zawieszenia w rozumieniu art. 16b ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników lub art. 36aa ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
- 6) uzyskania zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej;
- 7) uzyskania świadczenia rodzicielskiego;
- 8) uzyskania zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- 9) uzyskania stypendium doktoranckiego określonego w art. 209 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

39. Jeżeli w zaświadczeniu zostanie podana całkowita kwota dochodu, który został osiągnięty w ostatnim roku podatkowym, a przed wystąpieniem z wnioskiem o stypendium nastąpiła utrata całości lub części tego dochodu, należy od rocznego dochodu danego członka rodziny odjąć roczną kwotę utraconego dochodu.

40. W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny studenta, studenta lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego, prawo do świadczeń pomocy materialnej ustala się na podstawie dochodu rodziny studenta, studenta lub dziecka, powiększonego o uzyskany dochód.

41. W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny studenta w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym student ubiega się o przyznanie świadczenia, ustalając dochód tego członka rodziny osiągnięty w tym roku, dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód ten był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w dniu ustalania prawa do stypendium.

42. W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny studenta po roku, z którego dochody stanowią podstawę do ustalenia prawa do stypendium socjalnego, do dochodu rodziny dodaje się miesięczną kwotę dochodu osiągniętego przez członka rodziny studenta z miesiąca następującego po miesiącu, w którym dochód został uzyskany, o ile dochód ten osoba otrzymuje w dniu ustalania prawa do stypendium.

43. Przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu nie stosuje się do dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i dochodu z tytułu wyrejestrowania lub rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej, jeżeli student lub członek jego rodziny utracił dochód z tych tytułów i w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, uzyskał dochód u tego samego pracodawcy lub zleceniodawcy, lub zamawiającego dzieło lub ponownie rozpoczął pozarolniczą działalność.

44. W razie utraty dochodu prawo do świadczeń ustala się od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła utrata dochodu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku, a w przypadku wniosków złożonych po terminie wyznaczonym przez rektora – od miesiąca następującego po miesiącu złożenia wniosku.

45. W przypadku gdy uzyskanie dochodu powoduje utratę prawa do świadczeń lub obniżenie ich wysokości, świadczenia nie przysługują lub przysługują w niższej wysokości od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.

46. Zmiana warunków zatrudnienia nie jest nową pracą, a więc nie jest też uzyskaniem dochodu (np. wzrost wynagrodzenia, zwiększenie wymiaru etatu) ani utratą dochodu (np. zmniejszenie wynagrodzenia, zmniejszenie wymiaru etatu).

Przykład 1

Rodzina 4-osobowa osiągnęła w 2024 r. dochód w wysokości 23000 zł. Na dochód rodziny osiągnięty w 2024 r. złożył się m.in. dochód matki w wysokości 13750 zł, która z dniem 1 maja 2024 r. przeszła na urlop wychowawczy – jest to utrata dochodu.

Dochód roczny rodziny po utracie: $23000 - 13750 = 9250$ zł

Dochód na osobę w rodzinie: $9250 \text{ zł} / 12 / 4 = 192,71$ zł

Przykład 2

Członek rodziny studenta uzyskiwał do dnia 31 lipca 2024 r., czyli w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, na którym student ubiega się o stypendium socjalne, dochód ze stosunku pracy w wysokości 1000 zł miesięcznie. Następnie od dnia 1 sierpnia 2024 r. podjął nową pracę z dochodem w wysokości 2000 zł miesięcznie, który otrzymuje nadal w dniu złożenia wniosku o stypendium.

Całkowita utrata dochodu z pierwszej pracy.

Ostateczny dochód to dochód z drugiej pracy: $5 \times 2000 / 5 = 2000$ zł

Przykład 3

Członek rodziny studenta uzyskiwał do dnia 31 marca 2024 r., czyli w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, na którym student ubiega się o stypendium socjalne, dochód z pracy w wysokości 4000 zł miesięcznie. Następnie od dnia 1 września 2024 r. przeszedł na emeryturę w wysokości 2000 zł miesięcznie, którą otrzymuje nadal w dniu złożenia wniosku o stypendium.

Całkowita utrata dochodu z pracy.

Ostateczny dochód to dochód uzyskany z emerytury: $2000 \text{ zł} \times 4 / 4 = 2000$ zł

VII. DOCHÓD Z GOSPODARSTWA ROLNEGO

47. W przypadku gdy do ustalania wysokości dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne przyjmuje się dochód z prowadzenia gospodarstwa rolnego, dochód ten ustala się na podstawie powierzchni użytków rolnych wyrażonej w hektarach przeliczeniowych, znajdujących się w posiadaniu rodziny studenta w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, na który stypendium ma być przyznane, i wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego z roku kalendarzowego poprzedzającego okres zasiłkowy, ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym. Przyjmuje się, że miesięczny dochód z 1 ha przeliczeniowego wynosi $1/12$ dochodu ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.
48. Za gospodarstwo rolne uważa się obszar gruntów, o których mowa w art. 1 ustawy o podatku rolnym, o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha fizyczny lub 1 ha przeliczeniowy, stanowiących własność lub znajdujących się w posiadaniu osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej, w tym spółki nieposiadającej osobowości prawnej. Przy mniejszej powierzchni nie ustala się dochodu (przyjmuje się zero).
49. Zmiana powierzchni gospodarstwa rolnego (np. sprzedaż, zakup) nie stanowi utraty ani uzyskania dochodu w myśl ustawy o świadczeniach rodzinnych. Wszelkie zmiany uwzględniane są w latach, które stanowią podstawę przyznawania świadczeń z zastrzeżeniem, że jeśli zmiana powierzchni nastąpiła w trakcie roku, dochód należy liczyć proporcjonalnie do liczby miesięcy posiadania gospodarstwa rolnego. Tak wyliczony dochód dzieli się przez 12 miesięcy.
50. Przy ustalaniu dochodu z gospodarstwa rolnego nie uwzględnia się dopłat bezpośrednich uzyskanych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej.
51. Ustalając dochód rodziny studenta uzyskany z gospodarstwa rolnego, do powierzchni gospodarstwa wlicza się obszary rolne oddane w dzierżawę, z wyjątkiem:

- 1) oddanej w dzierżawę, na podstawie umowy dzierżawy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego;
 - 2) gospodarstwa rolnego wniesionego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną;
 - 3) gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.
52. Umowa dzierżawy zawarta stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników oznacza umowę zawartą przez rencistę, w przypadku którego uznaje się, że zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając:
- 1) gruntów wydzierżawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej – w przypadku renty stałej – co najmniej na 10 lat, a w przypadku renty okresowej – na okres wskazany w decyzji Prezesa Kasy o przyznaniu tej renty, której zawarcie potwierdził wójt, właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotu dzierżawy, osobie niebędącej:
 - a) małżonkiem rencisty,
 - b) osobą pozostającą z rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - c) małżonkiem osoby, o której mowa w lit. b;
 - 2) gruntów trwale wyłączonych z produkcji rolniczej na podstawie odrębnych przepisów, w tym zalesionych gruntów rolnych;
 - 3) gruntów i działów specjalnych należących do małżonka, z którym rencista zawarł związek małżeński po ustaleniu prawa do renty rolniczej z ubezpieczenia;
 - 4) własności (udziału we współwłasności) nieustalonej odpowiednimi dokumentami urzędowymi, jeżeli grunty będące przedmiotem tej własności (współwłasności) nie znajdują się w posiadaniu rolnika lub jego małżonka.
53. Ustalając dochód rodziny studenta uzyskany przez dzierżawcę gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę na zasadach, o których mowa w pkt. 51 i 52, dochód uzyskany z gospodarstwa rolnego pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.
54. Ustalając dochód rodziny uzyskany z wydzierżawionego od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa gospodarstwa rolnego, dochód z gospodarstwa rolnego pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.
55. Jeżeli w roku kalendarzowym, z którego dokumentuje się dochody, nastąpiło przekazanie gospodarstwa rolnego i uzyskanie z tego tytułu renty strukturalnej, ustalając dochód w rodzinie studenta za ten rok należy uwzględnić dochód z gospodarstwa rolnego za miesiące przed przekazaniem gospodarstwa i dodać rentę strukturalną za pozostałe miesiące roku.
56. Członkowie rodziny studenta, tj. domownicy lub rolnicy posiadający gospodarstwo rolne i ubezpieczeni w KRUS, zobowiązani są do złożenia oświadczenia na druku o dochodach niepodlegających opodatkowaniu (Załącznik nr 7 do Regulaminu), czy w roku, z którego dokumentuje się dochody uzyskali zasiłki chorobowe z tego tytułu. Osoby posiadające ubezpieczenie w KRUS zobowiązane są do złożenia zaświadczenia potwierdzającego to ubezpieczenie oraz fakt pobierania lub niepobierania zasiłków chorobowych z tego tytułu.
57. W przypadku otrzymywania dochodów z gospodarstwa rolnego oraz dochodów pozarolniczych, dochody te sumuje się.

VIII. DOCHODY UZYSKANE ZA GRANICĄ

58. W przypadku gdy członek rodziny studenta osiąga dochody poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, dokonuje się ich przeliczenia na podstawie średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego roku kalendarzowego, z którego dochód członków rodziny stanowi podstawę ustalenia prawa do stypendium socjalnego.
59. W przypadku gdy członek rodziny studenta uzyska poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej dochód po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, a nie osiągał go w roku kalendarzowym stanowiącym podstawę ustalenia prawa do stypendium socjalnego, przeliczenia tego dochodu dokonuje się na podstawie średniego kursu

walut obcych z ostatniego dnia roboczego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.

IX. INNE

60. W przypadku gdy Komisja Stypendialna lub Odwoławcza Komisja Stypendialna poweźmie wątpliwości w sprawie przyznanego stypendium co do występujących w sprawie okoliczności, w tym w zakresie źródeł utrzymania studenta i jego rodziny, mających wpływ na prawo do tego stypendium, powiadamia niezwłocznie studenta pobierającego stypendium o konieczności złożenia w wyznaczonym terminie, wyjaśnień w sprawie lub dostarczenia niezbędnych dokumentów.